

prima instanță: N. Arabadji
instanța de apel: A. Bostan, A. Minciuna, V. Negru

nr. 2ra-1392/17

DECIZIE

20 septembrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecători

Valeriu Doagă
Tamara Chișcă-Doneva
Iurie Bejenaru
Nicolae Craiu
Ala Cobăneanu

examinând recursul declarat de Întreprinderea Mixtă „Grawe Carat Asigurări” Societate pe Acțiuni

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Vadim Radov împotriva Întreprinderii Mixte „Grawe Carat Asigurări” Societate pe Acțiuni cu privire la încasarea pagubei materiale, încasarea penalității și a cheltuielilor de judecată

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 14 februarie 2017, prin care a fost respins apelul declarat de Întreprinderea Mixtă „Grawe Carat Asigurări” Societate pe Acțiuni și menținută hotărârea primei instanțe

constată:

La 29 octombrie 2014, Vadim Radov a depus cerere de chemare în judecată împotriva ÎM „Grawe Carat Asigurări” SA, intervenient accesoriu Mihai Cebotari cu privire la încasarea pagubei materiale, încasarea penalității și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a invocat că la 11 decembrie 2013, între Viorica Cebotari, proprietara mijlocului de transport de model „Suzuchi SX4”, cu numărul de înmatriculare CM AI 745 și ÎM „Grawe Carat Asigurări” SA, a fost perfectat contractul de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto internă cu eliberarea poliței de asigurare seria RCAI nr. 000557011, prin care Viorica Cibotari a transmis către ÎM „Grawe Carat Asigurări” SA, răspunderea civilă în caz de survenirea cazului asigurat.

Indică că la 14 iunie 2014, orele 16:15, pe str. Trandafirilor intersecție cu bd. Dacia mun. Chișinău, s-a produs un accident rutier, în rezultatul căruia automobilul de model „Suzuki SX4” cu numărul de înmatriculare CM AI 745,

condus de către Mihai Cebotari, a tamponat automobilul de model „Ford Fiesta” cu numărul de înmatriculare CQG 153, proprietatea lui Vadim Radov, dar condus de Vasile Balun, cauzând proprietarului un prejudiciu considerabil.

Susține că potrivit procesului - verbal și a deciziei agentului constatator - ISDAR al SSTCR a DP mun. Chișinău din 14 iunie 2014, vinovat de comiterea accidentului rutier a fost recunoscut conducătorul automobilului de model „Suzuki SX4” cu numărul de înmatriculare CM AI 745, Mihai Cebotari, prin care ultimul a fost sancționat cu amendă în mărime 40 unități convenționale (800 lei) și 5 puncte de penalizare.

Menționează că la momentul accidentului, posesorul automobilului „Suzuki SX4” cu numărul de înmatriculare CM AI 745, condus de către Mihai Cebotari, deținea polița de asigurare obligatorie de răspundere civilă eliberată de ÎM „Grawe Carat Asigurări” SA.

Explică că în urma producerii accidentului rutier de către ÎM „Grawe Carat Asigurări” SA a fost pornit dosarul de daune pe marginea cazului, însă de către compania de asigurări a fost refuzată despăgubirea.

Mai invocă că la 8 august 2014 de către Centru Național de Expertize Judiciare de pe lângă Ministerul Justiției al RM a fost efectuat raportul de constatare tehnico – științifică nr. 1404 privind stabilirea prejudiciului real cauzat în urma accidentului rutier automobilului „Ford Fiesta” cu numărul de înmatriculare CQG 153, iar conform devizului estimativ a mijlocului de transport, prejudiciul material cauzat posesorului pentru defecțiunile tehnice a automobilului, constituie suma de 12771 lei.

Își întemeiază pretențiile în baza dispozițiilor art. 166 – 167 CPC, art. 19, 21, 22, 23, 24, 36 din Legea cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule, art. 6 alin. (6) din Legea cu privire la asigurări, art. 14, 415, 1301, 1327, 1328, 1416 Cod civil.

Solicită admiterea acțiunii, încasarea de la ÎM „Grawe Carat Asigurări” SA în folosul său prejudiciul cauzat, în urma survenirii cazului asigurat, în sumă de 1277 lei cu titlu de pagubă materială conform raportului de constatare tehnico – științifică nr. 1404 din 8 august 2014 a automobilului de model „Ford Fiesta” cu numărul de înmatriculare CQG 153; 642,00 lei cheltuieli pentru efectuarea raportului de constatare tehnico – științifică nr. 1404; 63,84 lei cheltuieli poștale, penalitatea de întârziere de 0,1 % pentru fiecare zi de întârziere în mărime de 2425,83 lei; cheltuielile pentru asistența juridică în mărime de 3000 lei, taxa de stat în mărime de 478 lei și cheltuielile de judecată.

Prin hotărârea Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 29 septembrie 2016, acțiunea a fost admisă parțial, a fost încasat de la ÎM „Grawe Carat Asigurări” SA în beneficiul lui Vadim Radov suma de 12771,00 lei cu titlu de despăgubire de asigurare și cheltuielile de judecată - 383,00 lei taxa de stat, 624,00 lei cheltuieli pentru efectuarea constatării, 63,84 lei cheltuieli poștale, 2500 lei cheltuieli pentru asistență juridică, iar în total suma de 16359,84 lei.

În rest cererea lui Vadim Radov împotriva ÎM „Grawe Carat Asigurări” SA, intervenient accesoriu Mihai Cebotari privind încasarea penalității și a cheltuielilor de judecată a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 14 februarie 2017, a fost respins apelul declarat de ÎM „Grawe Carat Asigurări” SA și menținută hotărârea primei instanțe.

La 30 mai 2017, ÎM „Grawe Carat Asigurări” SA a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii ca neîntemeiată și încasarea taxei de stat achitată la depunerea cererii de apel și a cererii de recurs.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu decizia recurată considerând-o ilegală și neîntemeiată.

Obiectează că instanța de apel a examinat cauza în absența ambelor părți, la o altă oră decât cea fixată anterior în cadrul ședinței de lichidare a incidentelor procesuale, ceea ce efectiv a privat părțile de posibilitatea de a-și expune poziția.

Explică, în acest sens, că în cadrul ședinței de judecată din 24 ianuarie 2017, examinarea cauzei a fost amânată pentru data de 14 februarie 2017, ora 14:30, conform recipisei, dar la ședința din 14 februarie 2017 la orele 14:30, reprezentantului apelantului i-a fost comunicat că dosarul deja a fost examinat, din greșeală, anterior și a fost adoptată decizia de respingere a apelului.

Evidențiază că conform procesului - verbal al ședinței de judecată în cauza civilă din 14 februarie 2017, ședința de judecată a fost deschisă la ora 14:07, părțile nefiind prezente, iar colegiul civil a dispus examinarea cauzei în lipsa părților neprezente din considerentul că este dovada citării legale la materialele cauzei, fapt ce se confirmă prin înregistrarea audio a ședințelor de judecată.

Mai indică recurentul că soluțiile instanțelor judecătorești au fost adoptate în discordanță dintre norma legală aplicată și materialele cauzei, deoarece cuantumul prejudiciului constatat de către instanțe contravine prevederilor art. 23 alin. (2) din Legea cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule.

Remarcă că suportul normativ al instanței de apel la adoptarea soluției este bazat pe deduceri subiective, optându-se pentru o motivare evazivă și superficială a soluției, fiind practic identic motivării expuse de către prima instanță.

Subliniază că Vadim Radov nu a prezentat probe care ar demonstra faptul reparării autovehiculului deteriorat cu suportarea unor cheltuieli efective reale, superioare sumei calculate de către ÎM „Grawe Carat Asigurări” SA.

Având în vedere prevederile art. 130 alin. (1) CPC, susține că din conținutul deciziei instanței de apel denotă o apreciere inconsecventă și arbitrară a probelor.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Din materialele dosarului rezultă că copia deciziei recurate a fost expediată în adresa părților la 10 aprilie 2017, fapt confirmat prin scrisoarea de însoțire (f. d. 142).

Astfel, se constată că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 14 februarie 2017, în termenul legal.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) CPC după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, prin încheierea din 2 august 2017 a considerat recursul admisibil.

În conformitate cu art. 441 CPC, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

În conformitate cu art. 442 alin. (1) CPC, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul, de a casa decizia instanței de apel cu remiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel din considerentele ce urmează.

Conform art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Potrivit art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Iar alin.(4) din același articol prevede că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

La caz, prin prisma acestor prevederi legale, se constată că ședința de judecată din 24 ianuarie 2017 a fost amânată pentru data de 14 februarie 2017, la ora 14:30, părțile fiind înștiințate pentru această dată și oră, fapt confirmat prin recipisa anexată la dosar (f. d. 127).

Din procesul-verbal al ședinței de judecată din 14 februarie 2017, rezultă însă, că ședința de judecată în cauza dată a fost deschisă la ora 14:07, în lipsa părților în proces, instanța de apel dispunând examinarea cauzei în lipsa părților neprezente, constatând existența, la materialele pricinii, a dovezii citării legale a acestora.

Articolul 379 alin. (1) CPC, acordă dreptul instanței de apel de a judeca apelul în lipsa apelantului sau intimatului, a reprezentanților acestora, precum și a unui alt participant la proces, doar în cazul în care aceștia sunt citați legal despre locul, data și ora ședinței.

Față de cele ce preced, se constată că instanța de apel a judecat cererea de apel în lipsa reprezentantului ÎM „Grawe Carat Asigurări” SA, care a fost citat pentru o altă oră decât cea la care s-a desfășurat ședința de judecată, drept urmare, nu a asigurat disponibilitatea în drepturi a participantului la proces, ce constă în posibilitatea, în primul rând, de a dispune liber de dreptul subiectiv material sau de interesul legitim supus judecării, precum și de drepturile procedurale, de a alege modalitatea și mijloacele procedurale de apărare, astfel, fiind admisă încălcarea prevederilor art. 27 alin. (1) CPC.

Ca consecință, este indubitabil că, prin examinarea apelului în lipsa ÎM „Grawe Carat Asigurări” SA, a fost încălcat în mod direct și dreptul acestei la un proces echitabil, cât și principiul egalității armelor statuat de art. 6 al Convenției pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

Or, unul din principiile procesului echitabil este contradictorialitatea între părțile care sunt parte a procesului. Pentru a răspunde exigențelor articolului enunțat procedura în fața instanțelor judiciare trebuie să aibă un caracter contradictoriu, un concept similar celui al egalității armelor. Principiul contradictorialității presupune, în fond, posibilitatea pentru părțile în proces de a li se aduce la cunoștință toate dovezile invocate și observațiile formulate și de a face comentarii în legătură cu ele.

Sub acest aspect și reieșind din constatările enunțate, instanța de recurs reține că pricina a fost judecată cu încălcarea normelor de drept procedural, iar având în vedere faptul că eroarea comisă nu poate fi corectată de instanța de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul, de a casa decizia instanței de apel cu restituirea pricinii spre rejudecare în instanța de apel.

În rejudecare, instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate și rejudecând pricina, să emită o hotărâre întemeiată și legală.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c), art. 445 alin. (3) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se admite recursul declarat de către Întreprinderea Mixtă „Grawe Carat Asigurări” Societate pe Acțiuni.

Se casează decizia Curții de Apel Chișinău din 14 februarie 2017 în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Vadim Radov împotriva Întreprinderii Mixte „Grawe Carat Asigurări” Societate pe Acțiuni cu privire la încasarea pagubei materiale, încasarea penalității și a cheltuielilor de judecată, cu restituirea pricinii pentru rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, de un alt complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței, judecătorul

Valeriu Doagă

Judecători

Tamara Chișcă-Doneva

Iurie Bejenaru

Nicolae Craiu

Ala Cobăneanu